

Unha cooperación pobre para os máis pobres

Análise do Proxecto de Lei de Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2011

Contido:

1. Orzamentos 2011: unha profunda decepción.....	1
2. Evolución da cooperación exterior ao desenvolvemento da Xunta de Galicia.....	2
3. As promesas incumpridas: e chega outro ano e pasa tamén.....	3
4. Conclusión: as persoas primeiro.....	4

1. Orzamentos 2011: unha profunda decepción

En decembro de 2010 serán aprobados os segundos orzamentos da lexislatura 2009-2013 do Goberno da Xunta de Galicia polo Partido Popular. Por segundo ano consecutivo, a Coordinadora Galega de ONGD quere presentar á opinión pública unha análise dos devanditos orzamentos en relación á cooperación exterior ao desenvolvemento da Xunta de Galicia.

Como principal instrumento da política económica e social de goberno, os orzamentos permiten analizar as principais liñas de actuación da Xunta de Galicia así como determinar as súas prioridades políticas e ideolóxicas. E tras dous anos de orzamentos elaborados polo goberno de D. Alberto Nuñez Feijoo, a Coordinadora Galega de ONGD quere denunciar que **a loita contra a pobreza a nivel internacional non representa en absoluto unha prioridade política para a Xunta de Galicia.**

En novembro de 2009, a Coordinadora Galega de ONGD denunciaba que o Proxecto de Lei de Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2010 representaba un ataque directo a calquera posibilidade de conseguir que a Xunta de Galicia realizase un esforzo activo na erradicación da pobreza. Trala súa aprobación, o orzamento destinado a cooperación exterior sufriu unha redución absoluta de 1.916.000€, o que representaba unha redución do 16,4% con respecto a 2009. **O novo Proxecto de Lei de Orzamentos para 2011 contén a materialización dunha profunda frustración e decepción para as ONGD galegas: en 2011, a cooperación exterior ao desenvolvemento reducirase un 19,4% con respecto a 2010, o que representa unha redución absoluta de 1.882.000€.**

Xa que logo, en dous anos de goberno do Partido Popular a cooperación galega ao desenvolvemento vai sufrir unha redución de 3.798.000€, o que representa a perda do 33% do seu orzamento con respecto a 2009. **Galicia continúa a ser, logo, unha das comunidades autónomas que menor porcentaxe de orzamento destina a cooperación ao desenvolvemento.**

Principais datos:

- **A cooperación galega ao exterior no 2011 descende un 19,4% en termos relativos e 1.882.000 € en termos absolutos con respecto a 2010.**
- **Entre 2009 e 2011 o orzamento da Xunta de Galicia en cooperación exterior ao desenvolvemento descendeu un 33% en termos relativos e 3.798.000€ en termos absolutos.**
- **A Xunta de Galicia e o Partido Popular incumpren sistematicamente os compromisos de aumentar o orzamento destinado á loita contra a pobreza que se conteñen no II Plan Director da Cooperación Galega ao Desenvolvemento (2010-2013) e no Pacto Galego contra a Pobreza**
- **Galicia carece dunha auténtica política pública de cooperación ao desenvolvemento. Trátase dunha cooperación pobre para os máis pobres.**

2. Evolución da cooperación exterior ao desenvolvemento da Xunta de Galicia

A seguir, analizamos a evolución do orzamento de cooperación ao desenvolvemento en Galicia atendendo en exclusiva ao orzamento xestionado pola Dirección Xeral da Xunta de Galicia (1) que nos últimos anos tivo baixo a súa responsabilidade a cooperación exterior. Na seguinte táboa, podemos percibir con claridade **a grave e constante redución do orzamento de cooperación exterior ao desenvolvemento da Xunta de Galicia na presente lexislatura**.

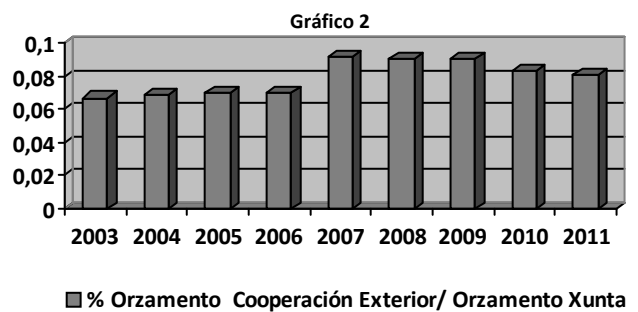
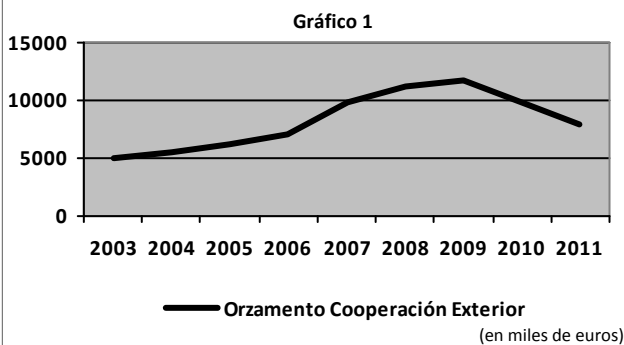
Grupo de función	Orzamento			% Var. 2010/2009		% Var. 2011/2010		Valor relativo		
	2009	2010	2011	Importe	Importe %	Importe	Importe %	2009	2010	2011
33. Cooperación exterior ao desenvolvemento	11.664	9.748	7.866	- 1.916	- 16,4	- 1.882	- 19,4	0,1	0,08	0,08

(en miles de euros)

Xa que logo, **nesta lexislatura o goberno da Xunta de Galicia ten reducido en 3.798.000€ a súa achega á cooperación exterior ao desenvolvemento: un 33% menos con respecto ao orzamento de 2009**.

Outro dato alarmante da actual Xunta de Galicia ten sido a práctica desaparición da cooperación exterior executada por outros departamentos da mesma. Por este motivo, **se comparamos a previsión orzamentaria para 2011 co total executado pola Xunta de Galicia no ano 2008 (12.781.000€), ano do maior investimento histórico en cooperación, a redución é dun 38% representando unha redución absoluta de 4.915.000€**.

Como podemos observar nos seguintes cadros, os orzamentos do departamento responsable de cooperación ao desenvolvemento da Xunta de Galicia teñen minguado gravemente, prevíndose para 2011 un horizonte de gasto semellante ao do ano 2006. Por outra banda, a serie histórica revélanos que a Xunta de Galicia segue moi afastada do compromiso de destinar o 0'7% do seu orzamento consolidado a cooperación ao desenvolvemento: o orzamento de cooperación xestionado pola Dirección Xeral correspondente nunca acadou o 0'1% dos orzamentos da Xunta de Galicia e, nos dous últimos anos, **ten-se estancado na xestión dunha porcentaxe misérrima do 0'08%, sendo a segunda máis baixa entre todas as comunidades autónomas**.

En relación ao orzamento de cooperación ao desenvolvemento da Xunta de Galicia por habitante, **a Xunta de Galicia destina menos de catro euros por galego na loita contra a pobreza**: unha outra volta a cantidade máis baixa de toda España, só por diante da Rexión de Murcia.

Podemos afirmar, logo, que **a loita contra a pobreza ten sido unha das principais vítimas do axuste orzamentario impulsado polo goberno galego por mor da crise económica e financeira**.

Táboa 2

Ano	Habitantes	Orzamento	€/hab.
2008	2.784.169	12.781.000	4,59
2009	2.749.796	11.598.000	4,21
2010	2.796.089	10.207.000	3,65

1. A Xunta de Galicia destina á loita contra a pobreza un 0'08% do seu orzamento, fronte ao 0'7% contemplado na Lei Galega de Cooperación para o Desenvolvemento e no Pacto Galego contra a Pobreza.
2. Galicia continúa a ser a comunidade autónoma que menor orzamento destinou historicamente a cooperación internacional ao desenvolvemento.
3. A Xunta de Galicia ten reducido en dous anos un 33% o orzamento destinado á erradicación da pobreza, fronte a unha redución do 15% do seu orzamento total.

(1) Na actual lexislatura, a cooperación ao desenvolvemento é responsabilidade da Subdirección Xeral de Cooperación Exterior dentro da Dirección Xeral de Relacións Exteriores e coa UE. Esta degradación institucional fai descender á cooperación exterior da Xunta de Galicia a un peso político e nivel institucional semellantes ao do ano 2001.

3. As promesas incumpridas: e chega outro ano e pasa tamén

Nos últimos anos o marco institucional e legislativo da cooperación galega ao desenvolvemento tense dotado de novos instrumentos e mecanismos co fin de garantir unha axuda de calidade e eficaz que promova o desenvolvemento dos pobos e comunidades máis empobrecidas. Pero **esta calidade e eficacia non se acadarán se non se conta con recursos económicos estables e previsibles** e nunha contía tal que permitan asegurar o efectivo cumprimento das previsións contidas tanto na Lei Galega de Cooperación para o Desenvolvemento, no II Plan Director da Cooperación Galega para o Desenvolvemento e no Pacto Galego contra a Pobreza.

Na seguinte táboa presentamos unha **escolma das promesas e compromisos incumpridos** que se recollen en textos legais e de planificación que foron aprobados por unanimidade no Parlamento de Galicia e trala alternancia no goberno da Xunta de Galicia das tres principais forzas políticas galegas: PPdG, PSdG-PSOE e BNG. O derradeiro dos documentos, o Pacto Galego contra a Pobreza, representa un caso singular de consenso social e político. Asinado o 16 de outubro deste ano polos voceiros dos grupos parlamentarios do PPdG, PSdG-PSOE e BNG e mais pola Coordinadora Galega de ONGD representa a máis senlleira manifestación do compromiso activo da sociedade galega co imperativo ético, social, político e económico de contribuír á erradicación da pobreza e da desigualdade no mundo.

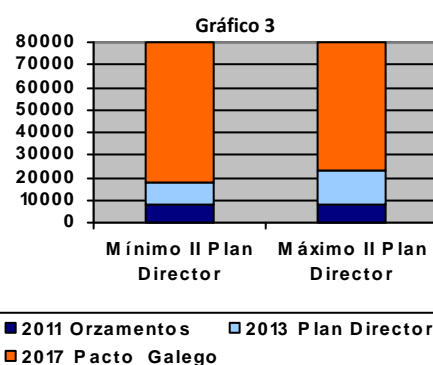
Táboa 3: Promesas e compromisos incumpridos

2003: Lei 3/2003, de 19 de xuño, de Cooperación para o Desenvolvemento	Art. 29. Recursos financeiros. 1. A Lei de orzamentos fixará anualmente os créditos destinados á cooperación para o desenvolvemento na Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo coas orientacións contidas no plan anual correspondente, que tenderán progresivamente a acadalo mínimo do 0,7% dos orzamentos da Xunta de Galicia.
2006: I Plan Director da Cooperación Galega para o Desenvolvemento (2006-2009)	Marco orzamentario: Acadar ao remate do Plan o 0'4 dos orzamentos para a cooperación ao desenvolvemento. Incrementar nun mínimo do 50% anual os orzamentos dedicados pola Xunta de Galicia á cooperación ao desenvolvemento.
2010: II Plan Director da Cooperación Galega para o Desenvolvemento (2010-2013)	Obxectivo específico 6.1. Seguir unha programación que permita asegurar ao finalizar o período de vixencia do II Plan director un incremento dos recursos de entre un 50% e un 100% con respecto aos recursos dedicados en 2009. Indicador 1.6.1.1. Logrouse manter unha tendencia ascendente no volume anual da axuda desembolsada, acadándose en 2013 un desembolso anual de entre 17,5 millóns e 23,2 millóns de euros.
2010: Pacto Galego contra a Pobreza	4. Medidas de xestión. 4.1. Axuda ao desenvolvemento. a. Manter un esforzo en materia de Axuda Oficial ao Desenvolvemento (AOD) que garanta que, antes do remate do 2017, alomenos o 0,7% do orzamento consolidado da Xunta de Galicia estará adicado a esta finalidade, tal e como obriga o artigo 29.1 da Lei 3/2003 de cooperación ao desenvolvemento de Galicia.

Todas estas promesas e compromisos incumpridos son a confirmación máis evidente da **falta de vontade dos partidos políticos galegos por configurar unha auténtica política pública galega de cooperación ao desenvolvemento**. As promesas, compromisos e disposicións legais ficaron en papel mollado por mor da teimosa insuficiente dotación de recursos económicos e humanos por parte da Xunta de Galicia. O proxecto de orzamentos para 2011 define á **cooperación galega como unha cooperación pobre para as persoas máis pobres**, sendo responsabilidade do actual goberno do Partido Popular a consumación da actual marxinalidade da erradicación da pobreza e da loita contra a desigualdade no discurso e acción política da Xunta de Galicia.

Porén, para acadar en 2013 os mínimos orzamentarios previstos no II Plan Director da Cooperación Galega para o Desenvolvemento será preciso, en primeiro lugar, corrixir e frear a actual caída libre orzamentaria e, a seguir, aumentar cara a 2013 a dotación orzamentaria cunha cantidade de entre 9.634.000€ e 15.334.000€ con respecto ao orzamento de 2011.

Garantir en 2017 o 0'7% do orzamento consolidado da Xunta de Galicia (+/- 80.000.000€) esixirá, logo, un activo exercicio de responsabilidade política e social dos partidos políticos galegos co fin de non frustrar o dezo e compromiso solidario da cidadanía galega cos pobos máis empobrecidos.

(en miles de euros)

4. Conclusión: as persoas primeiro

A Coordinadora Galega de ONGD, en nome das 51 ONGD integradas na mesma e das máis de 10.000 persoas que apoian como socios/as o traballo destas organizacións de solidariedade en Galicia, **denuncia como inadmisibles e eticamente reprobables os actuais recortes no orzamento da cooperación ao desenvolvemento da Xunta de Galicia e das restantes administracións públicas galegas.**

A Coordinadora Galega de ONGD recoñece a gravidade da crise económica e financeira e a necesidade de asumir políticas de austeridade. De todos os xeitos, **rexeita con indignación que o peso do devandito sacrificio recaia sobre as principais vítimas da crise: as máis de 1.000 millóns de persoas asoballadas pola pobreza, a exclusión e a vulnerabilidade** que sofren en carne propia as consecuencias do funcionamento dun sistema económico afastado dos principios de xustiza social, equidade e solidariedade.

A **Axuda Oficial ao Desenvolvemento** non é un luxo para tempos de bonanza, nin unha esmola para cando as arcas están cheas. É unha necesidade vital para millóns de persoas e **un imperativo ético e moral** que responde a criterios de xustiza, ademais de constituír un compromiso asinado e unha obriga.

A sociedade galega expresou reiteradamente o seu compromiso solidario coas persoas máis necesitadas e as administracións públicas teñen que respectar esta vontade, que se manifestou de xeito significativo nos dous últimos anos no seu rexeitamento ás medidas de recorte da axuda aos países máis empobrecidos.

Por estes motivos, a Coordinadora Galega de ONGD comparte o **manifesto "As persoas primeiro"** e convida á cidadanía galega a subscribilo, esixindo aos líderes políticos e de goberno das administracións públicas galegas que:

1. Impulsen medidas de loita contra a crise que se dirixan prioritariamente cara aos responsables e causantes da mesma, mediante o apoio á creación dunha taxa ás transaccións financeiras, ás medidas fiscais que recaian sobre os que máis teñen así como aos recortes que non actúen contra o gasto social e a economía produtiva.
2. Reiteren o seu compromiso coa loita contra a pobreza, co desenvolvemento humano e cos Obxectivos do Milenio, mantendo os seus compromisos de Axuda Oficial ao Desenvolvemento no seu nivel de responsabilidade autonómica e local.
3. Rectifiquen e retiren as medidas de recorte na loita contra a pobreza e tomen conciencia dos seus actos e das consecuencias negativas dos mesmos sobre as persoas máis pobres.
4. Resposten con responsabilidade ás demandas da cidadanía galega de maior solidariedade entre os pobos da Terra.

Pedimentos da Coordinadora Galega de ONGD:

- **Que os partidos políticos con representación no Parlamento de Galicia (PPdG, PSdG-PSOE e BNG) manifesten o seu compromiso coa erradicación da pobreza mediante a presentación de emendas ao proxecto de Lei de Orzamentos para o ano 2011 que garantan unha dotación orzamentaria da cooperación exterior ao desenvolvemento cunha cantidade non inferior a 10.000.000€ de xeito que a devandita función de gasto represente ao menos o 0'1% do orzamento total consolidado da Xunta de Galicia .**
- **Que o goberno da Xunta de Galicia presente publicamente un calendario de financiamento da cooperación exterior ao desenvolvemento para os vindeiros tres anos que garanta o cumprimento das previsións contidas no II Plan Director da Cooperación Galega para o Desenvolvemento (2010-2013).**
- **Que os partidos políticos (PPdG, PSdG-PSOE e BNG) asinantes do Pacto Galego contra a Pobreza promovan a sinatura de Pactos Locais contra a Pobreza e introduzan nos orzamentos dos concellos e deputacións galegas partidas económicas destinadas ao financiamento da cooperación ao desenvolvemento con garantías de sostibilidade, previsibilidade e nunha contía que garanta accións eficaces e de calidade.**

Coordinadora
Galega de ONG para
o Desenvolvemento

Rúa dos Basquiños 33 1º A
15704 • Santiago de Compostela
981 585 189 • 618 626 627
sensibilizacion@galiciasolidaria.org
www.galiciasolidaria.org

Autor: José Luis Pastoriza Rozas. Licenciado en Filosofía (USC) e MSc NGOs & Development (LSE). Foi técnico de proxectos na Secretaría Técnica da Coordinadora Galega de ONGD. Permitida a reprodución total e parcial dos contidos desta publicación coa mención da fonte. Descarga gratuíta na web da Coordinadora.